

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Radomiu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Michał Gałek

Protokolant prot.sąd.Justyna Pijarska

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2013r. w Radomiu na rozprawie

sprawy z powództwa J. S. (1)

przeciwko Z. C. i K. C.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

1. oddala powództwo;

2. zasądza od J. S. (1) na rzecz Z. C. kwotę

3617,00 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

/Na oryginale właściwy popis/

UZASADNIENIE

Powód J. S. (1) w pozwie wniesionym w dniu 4 lipca 2012r. żądał na podstawie przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. , w oparciu o podniesiony zarzut przedawnienia, skutkujący niemożnością egzekucji zobowiązania, pozbawienia w całości wykonalności tytułu wykonawczego, nakazu zapłaty z dnia 28 września 2001 roku wydanego przez Sąd Okręgowy w Radomiu w sprawie I Nc 45/01 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 18.07.2005 r., zasądającego od powoda J. S. (1) na rzecz pozwanego Z. C. i K. C. kwotę 134.289,94 zł. wraz z odsetkami, kosztami postępowania -2.079 zł. i kosztami zastępstwa procesowego - 3000 zł., zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Twierdził , że stanowiący tytuł wykonawczy, nakaz zapłaty Sądu Okręgowego w Radomiu wydany został ponad 10 lat temu, a objęte nim roszczenia zarówno, co do żądania należności głównej jak i odsetek przedawniły się z końcem września 2004 roku, przed wystąpieniem przez Z. C. z wnioskiem o nadanie tytułowi wykonawczemu klauzuli wykonalności. W tym czasie, powód nie podjął żadnych czynności mających na celu dochodzenie objętych tytułem wykonawczym należności.

Pozwany Z. C. nie uznał powództwa i wnosił o jego oddalenie w całości . Podnosił , że zarzut przedawnienia roszczenia głównego jak też odsetek ustawowych nie jest zasadny już z tego powodu, iż wierzytelność ta została zabezpieczona hipotecznie na należącej do powoda nieruchomości, dla której urządzona jest księga wieczysta (...). Ponadto powód wielokrotnie w czasie od dnia powstania tego zobowiązania uznawał przedmiotowe roszczenie w tym odsetki. Każde z uznań przerywało bieg przedawnienia także odsetek. Motywem przewodnim tych zachowań było to, że powód zawsze deklarował, iż dokona całościowej spłaty wraz z odsetkami kiedy jego córka zakończy edukację. Strony jako sąsiedzi pozostawały w dobrych relacjach, pożyczanie takiej kwoty powodowi stanowiło przejaw dużego zaufania ze strony pozwanego. Powód wielokrotnie deklarował wprost, iż spłaci całe zobowiązanie z odsetkami. Po dniu zaciągnięcia

zobowiązania strony kilkakrotnie podpisywały porozumienia odnoszące się do spłaty zadłużenia z odsetkami. Jedno z porozumień zawarto w dniu 18 stycznia 2002 roku, zaś kolejne 1 lipca 2010 roku.

Pozwany powołał się także na zasady współzycia społecznego, które winny skutkować oddaleniem tego powództwa. Wskazał takie zasady jak pewność składanych deklaracji, pewność zawieranych umów, wreszcie pewność relacji sąsiedzkich. Wielokrotnie był zwodzony przez powoda, który zawsze deklarował, że spłaci cały dług wraz z odsetkami.

Na wniosek powoda Sąd na rozprawie w dniu 11.06.2013r. wezwał do udziału w sprawie w charakterze pozwanej K. C. (k.102)

Pozwana K. C. nie uznała powództwa i wносиła o jego oddalenie powołując zarzuty przedstawione wcześniej przez Z. C..

Sąd ustalił nasypujący stan faktyczny.

Przed Sądem Okręgowym w Radomiu toczyło się postępowanie w sprawie sygn. akt. I Nc 45/01 z powództwa Z. C. oraz K. C. przeciwko J. S. (1) o zapłatę. Powodowie dochodzili należności związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Postępowanie zakończyło się wydaniem nakazu zapłaty z dnia 28 września 2001 r. zobowiązujący J. S. (1) do zapłaty powodom kwoty 134.289,94 zł. wraz z ustawowymi odsetkami, kosztami postępowania - 2.079 zł. i kosztami zastępstwa procesowego - 3000 zł..(akta sprawy sygn. akt: I Nc 45/01 Sądu Okręgowego w Radomiu).

W dniu 18 stycznia 2002r. J. S. (1) i Z. C. zawarli ugodę na mocy której powód miała spłacać należność w ratach , a do czasu spłaty zadłużenia z odsetkami miała ona zostać zabezpieczona wpisem hipoteki na jego n nieruchomości (ugoda k. 52-53).

Nan podstawie wniosku z dnia 1 lutego 2002r. oraz prawomocnego nakazu zapłaty wydanego przeciwko J. S. (2) ustanowiona została na należącej do niego nieruchomości hipoteka przymusowa zabezpieczająca należność główną , odsetki oraz koszty procesu (odpis księgi wieczystej (...)) k. 140 in.) .

Powód nie dokonała spłaty zobowiązania prosząc Z. C. o dalsze przełożenie terminu spłaty (zeznania pozwanego).

Nakaz zapłaty z dnia 28 września 2001 r. został zaopatrzony w dniu 18 lipca 2005 r. w klauzulę wykonalności i wydany Z. C. (tytuł wykonawczy w aktach komornika).

W dniu 1 lipca 201 Or. J. S. (1) wraz z żoną zobowiązali się wobec Z. C. i jego żony do spłaty należności w łącznej wysokości 216.000,00zł wynikającej z przedmiotowego nakazu zapłaty , pożyczki w kwocie 25.000,00zł , wraz z odsetkami w miesięcznych ratach. W przypadku nieprzestrzegania ustalonych warunków spłaty miała zostać wszczęta egzekucja sądowa należności (umowa z dnia 01.07.201 Or. k. 54).

Ponieważ należność nie została spłacona przez powoda Z. C. w dniu 8 czerwca 2012r złożył wniosek o wszczęcie egzekucji na podstawie nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Okręgowy w Radomiu w sprawie I Nc 45/01 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 18.07.2005r.

Komornik sądowy zawiadomił powoda o wszczęciu postępowania egzekucyjnego w dniu 12.06.2012r., które zostało doręczone mu w dniu

26.06.2012r. (wniosek złożony w sprawie V Km (...) do komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Radomiu J. K. oraz zawiadomienie o wszczęciu egzekucji)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o złożone do akt sprawy dokumenty, których autentyczność nie była kwestionowana oraz zeznania pozwanego Z. C..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje .

Zarzut przedawnienia roszczenia objętego wskazanym tytułem wykonawczym, będący podstawą powództwa w niniejszej sprawie, nie zasługuje na uwzględnienie.

Wydanie nakazu zapłaty, zrównanego po uprawomocnieniu z wyrokiem, oznacza stwierdzenie istnienia stosunku prawnego, według którego dłużnik (powód) obowiązany był zapłacić kwotę główną wraz z odsetkami.

Wbrew twierdzeniom strony powodowej zgodnie z przepisem art. 125 § 1 k.c. , roszczenia stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu przedawniają się - z wyjątkiem roszczeń obejmujących świadczenia okresowe, z upływem lat dziesięciu, chociażby dla roszczeń tego rodzaju przewidziany był krótszy termin przedawnienia.

Wydłużenie terminu do 10 lat następuje niezależnie od długości terminu przewidzianego w przepisie szczególnym dla danego rodzaju roszczeń, z wyjątkiem roszczeń o świadczenia okresowe. Skutek ten dotyczy roszczeń ze wszystkich stosunków prawnych, zarówno gdy chodzi o ich przedmiotowy, jak i podmiotowy charakter, a zatem dotyczy także roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (Komentarz do art. 125 kodeksu cywilnego (Dz.U.94.16.93), [w:] B. Giesen, W.J. Katner, P. Księżak, B. Lewaszkiewicz-Petrykowska, R. Majda, E. Michniewicz-Broda, T. Pajor, U. Promińska, M. Pyziak-Szafnicka, W. Robaczyński, M. Serwach, Z. Świdorski, M. Wojewoda, Kodeks cywilny. Część ogólna. Komentarz, LEX, 2009).

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 5 kwietnia, 1991 r. III CZP 21/91 (OSNCP 1991/10-12 poz. 121) odsetki za opóźnienie powstają i stają się wymagalne w każdym dniu opóźnienia zapłaty świadczenia głównego. W myśl art. 360 k.c. odsetki od sumy pieniężnej, w braku odmiennego zastrzeżenia, co do terminu płatności, są płatne, co roku z dołu, co przesądza o ich okresowym charakterze. Reguła ta w myśl art. 359 § 1 k.c. odnosi się do odsetek, które wynikają zarówno z czynności prawnej jak i z orzeczenia sądu . W rozpatrywanej sprawie co do terminu płatności odsetek od zasądzonej nakazem zapłaty kwoty nie uczyniono odmiennego zastrzeżenia.

Zgodnie z brzmieniem art. 125 § 1 k.c. stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądowym roszczenia, obejmujące świadczenia okresowe należne w przyszłości (a takimi są właśnie odsetki zasądzone od objętej nakazem zapłaty kwoty pieniężnej), przedawniają się z upływem trzech lat (tak też wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 26 sierpnia 1976 r. III CRN 181/76; wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 14 lipca 1965 r. III CR 323/64).

Pozwani powoływali się na przerwy biegu przedawnienia wywołane uznaniem roszczenia przez pozwanego oraz złożeniem wniosku o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności i wszczęcie egzekucji.

Zgodnie z art. 123 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia, przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje. Po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo - art. 124. § 1 k.c.

W ustalonym stanie faktycznym doszło do trzykrotnego przewiana biegu przedawnienia . Powód od dnia powstania tego zobowiązania dwukrotnie w 2002r i 201 Or. uznawał przedmiotowe roszczenie w tym także odsetki . Każde z tych uznań przerywało bieg przedawnienia także odsetek. Z zeznań Z. C. wynika, że motywem tych zachowań było to, powód zawsze deklarował dokonanie całościowej spłaty wraz z odsetkami kiedy jego córka zakończy edukację. Strony jako sąsiedzi pozostawały w dobrych relacjach.

W porozumieniu z dnia 1 lipca 201 Or. strony skapitalizowały odsetki zasądzone przedmiotowym nakazem i powód ponownie uznał kwotę wynikająca z nakazu zapłaty w całości. Było to więc uznanie właściwe roszczenia w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 2 k.c.

Uznanie właściwe, o ile występuje po upływie okresu przedawnienia na ogół połączone jest ze zrzeczeniem się zarzutu przedawnienia. Wynika to z faktu, że uznanie roszczenia, bez zrzeczenia się przedawnienia, pozbawione jest sensu. Dłużnik, który zamierza zaspokoić przedawnione roszczenie zawsze może to uczynić i bez jego uznawania. Dlatego

we właściwym uznaniu roszczenia, dokonany po upływie okresu przedawnienia należy na ogół dopatrywać się także dorozumianego zrzeczenia się zarzutu przedawnienia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 16 kwietnia 2013 r. I ACa 7/13, LEX nr 131336)

Sąd Okręgowy w pełni podziela powyższy pogląd. W okolicznościach niniejszej sprawy relacje w jakich pozostawały strony, wcześniejsze porozumienia, jednoznacznie wskazują, że powód odkładając spłatę należności nigdy nie uchylał się od zapłaty należących się pozwanym odsetek i kosztów procesu. Cała należność z tego tytułu zawierała się w uznanej kwocie 216.000,00 zł pozostającej do zapłaty.

Uznanie z lipca 201 Or. nastąpiło po przedawnieniu roszczenia o odsetki należne za okres dłuższy niż trzy lata wstecz. W wyniku, bowiem nadania nakazowi klauzuli wykonalności w 2005r. ich trzyletnie przedawnienie nie uległo zmianie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazano, że co prawda uznanie nie może przerwać biegu terminu przedawnienia (wyrok SN z dnia 12 października 2006 r., I CSK 119/06, LEX Nr 395217), jednak może ono zawierać zrzeczenie się zarzutu przedawnienia, jeżeli z treści oświadczenia lub okoliczności, w których zostało złożone, wynika taka wola dłużnika. Zrzeczenie się zarzutu przedawnienia nie wymaga przy tym żadnej formy. Ponieważ nowy termin przedawnienia zaczyna biec od chwili zrzeczenia się zarzutu przedawnienia to w ocenie Sądu od chwili uznania z 201 Or. do chwili wszczęcia egzekucji w 2012r. przedawnienie odsetek wymagalnych w chwili uznania i przyszłych (do złożenia wniosku egzekucyjnego) nie nastąpiło.

Zrzeczenie się korzystania z zarzutu przedawnienia ma charakter nieodwracalny. Oznacza to, że dłużnik, który zrzekł się zarzutu, nie może następnie w procesie odstąpić od tego zrzeczenia i korzystać skutecznie z zarzutu przedawnienia opierając na nim także powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego (por. wyrok SN z dnia 6 listopada 1975 r., I PRN 32/75, OSPiKA 1976, z. 9, poz. 168).

W ocenie Sadu także wnioski o nadanie klauzuli wykonalności prawomocnemu nakazowi zapłaty, jest czynnością przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia, chociaż pogląd ten budzi zarówno w piśmiennictwie, jak i w judykaturze najwięcej kontrowersji.

W orzeczeniu z dnia 28 stycznia 1970 r., I PZ 2/70, (niepubl.), Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że wniosek o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności należy uznać za czynność odpowiadającą wymaganiom art. 123 § 1 pkt 1 k.c. Natomiast w orzeczeniach z dnia 24 września 1971 r., II CR 358/71 (niepubl.), z dnia 22 lutego 1973 r., III PRN 111/72, OSNCP 1974/1/12, uchwały z dnia 20 lutego 1974 r., III CZP 2/74, OSNCP 1975/2/18 i z dnia 4 sierpnia 1977 r., IV PR 160/77 (niepubl.), Sąd Najwyższy zajął stanowisko odmienne, przyjmując że wniosek o nadanie klauzuli wykonalności nie przerywa biegu przedawnienia. Zasadniczym argumentem na rzecz tego poglądu było odwołanie się do zawartego w art. 123 § 1 pkt 1 k.c. wymagania bezpośredniości. Podkreślono przy tym, że wniosek o nadanie klauzuli wykonalności jest wprawdzie konieczny do wszczęcia egzekucji, jednak jej nie wszczyna, a ponadto, że wierzyciel po uzyskaniu tytułu wykonawczego może w ogóle nie złożyć wniosku o wszczęcie egzekucji.

Od tego stanowiska odstąpił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 16 stycznia 2004 r., III CZP 101/03 (OSNC 2005/4/58) stwierdzając, że wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przerywa bieg przedawnienia. Zaakcentował jednocześnie, że teza ta odnosi się do każdego wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bez względu na to, czy dotyczy on sądowego czy pozasądowego tytułu egzekucyjnego. W uzasadnieniu przyjął, że wcześniejsze stanowisko, nawiązujące do wymagania "bezpośredniości czynności", oparte zostało na jego znaczeniu wskazanym w słownikach języka polskiego, z pominięciem celu jego wprowadzenia oraz funkcji, jakie spełnia możliwość przerwania przedawnienia. Odniósł się do przyjętej w orzecznictwie liberalnej wykładni art. 111 p.o.p.c., uznającej że czynnością "przedsięwziętą w celu dochodzenia roszczenia" jest nawet wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych złożony przed wytoczeniem powództwa. Uznał, że wprowadzenie do art. 123 § 1 pkt 1 k.c. wymagania bezpośredniości było reakcją na krytykę zaliczania do kręgu czynności przerywających bieg przedawnienia aktów niekoniecznych z punktu widzenia właściwych przepisów proceduralnych do dochodzenia roszczenia, a nie zamierzeniem ustawodawcy wyeliminowania z hipotezy tego przepisu wniosku o nadanie klauzuli wykonalności. Stanowi on przecież - poza przypadkami nadawania takiej klauzuli z urzędu - *conditio sine qua non* zaspokojenia

roszczenia. Podkreślił też, że do czasu ukończenia postępowania wywołanego tym wnioskiem, uprawniony nie może podjąć innej czynności mogącej też przerwać bieg przedawnienia. Stąd złożenie tego wniosku nie tylko powoduje przerwanie biegu przedawnienia, ale też jego zawieszenie aż do czasu ukończenia postępowania wywołanego tym wnioskiem (art. 124 § 2 k.c). Uregulowanie to odpowiada fundamentalnemu założeniu instytucji przedawnienia, według którego termin przedawnienia nie może biec, jeżeli uprawniony nie ma możliwości realizowania roszczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2003 r., V CK 13/03 i V CK 24/03 (niepubl.), oraz uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2002 r., III CZP 72/01, OSNC 2002/9/107).

Sąd podziela powyższe stanowisko i dlatego należy przyjąć , że nadanie klauzuli wykonalności w 2005r. nakazowi zapłaty przerwało bieg terminu przedawnienia , który upłynąłby co do należności głównej dopiero w 2015r.

Z przytoczonych okoliczności faktycznych wynika , że do przedawnienia roszczenia objętego tytułem wykonawczym nie doszło i dlatego powództwo oparte na tym zarzucie podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu powód został obciążony obowiązkiem zwrotu kosztów wynagrodzenia pełnomocnika procesowego pozwanego -3600zł oraz opłatą skarbową od pełnomocnictwa -17zł.

/-/ Na oryginale właściwy podpis.-